

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.

Hat hóra . . . 5 kor. — fill.

Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 20 fillérért kaphatók

a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill. kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. áretendő. Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 kor. 60 fill., azontul minden szó 2 fillérével számítottak.

A nyilvántartás:

minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér. Velünk közöltetésben levő hird.-író-díjak, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

→ vasárnap reggel. ←

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba (Takarék- és Hiteletintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

7700/1907 szám.

Hirdetmény!

Az országgyűlési képviselő választók 1908 évre érvényes állandó névjegyzékének Léva városát illető része a központi választmány által megküldetett.

Ezen hiteles névjegyzék példány az érdeklődők által a tanács irodájában a hivatalos órák alatt betekinthező és lemásolható, esetleg lemásolható.

Léván, 1907. évi december hó 24.

Bódogh Lajos
polgármester.

Lapunk közönségéhez.

Közel három évtizede, hétről-hétre, egyetlen vasárnapot sem mulasztva, köszöntötte a Bars hűségesen mindazokat, akik munkáját méltatták, hajlékot nyitottak neki.

1881-ben indult meg lapunk, mint Barsvármegyének egyetlen és első ujsága.

A jelen számmal lapunk 27-ik életévét fejeztük be; a szerkesztés körül kifejtett munkásságunkért, vidéki lapoknál szokatlan kitartásért, elismerést találunk lapunk közönségének jóindulatú támogatásában, úgy annyira, hogy ha ezen hosszú évszázadok záró mérlegére tekintünk, a számadások a mi tartozásunkkal zárulnak le.

Igaz, hogy mi világraszóló ideák megvalósítására lapunk alapításakor nem is vállalkoztunk; azok érdekében se hivatást, se kedvet nem éreztünk volna a küzdelemre. A mi hivatásunk csak az volt, hogy az ország egy kicsiny részének: Barsvármegyének, ami vidékünknek és városunknak érdekeit szolgáljuk; buzdítsuk, támogassuk közönségünket ama törekvéseiben, hogy a nemzeti kulturának gócpontot teremtsen, hogy létesítsen intézményeket, melyek vidékünk lakosságát összekötik, annak szellemi és anyagi fejlődését előmozdítják.

TÁRCA.

Szilveszteri emlékek.

— Elbeszélés. —

Írta: Mártonffy Imre.

Minden évben, ha a toronyban a szilveszteri harangok megszólalnak, egy kedves emlék ujul fel bennem, melyet szívemből szeretek. A sáros, nedves utcára nehezedik a köd, a csipős éssaki szél süvőt, a gyermekek már mennek „boldogujvet” köszönteni, kék orral, fagyos lábakkal, vacogó fogakkal, — ilyenkor mindig megújulnak emlékeim.

Majd egy gyönyörű szőkefürtű leánykát látok körülvevő boldog családtagokkal majd egy fiatal anyát, ki szép szemű gyermeket ringat ölében, majd egy öreg embert, ki assott kezeit imára kulcsolja össze. . . De hadd mondjam el emlékeimet.

Évekkelt eszelőtt visszavonultam és magányban éltem, egy felvidéki faluban. A nagy városi zaj, por, és élénkség — az én egyi magányomban nem zavartak. De a magány, s az örökös hólepte hegyek látása unalmassá kezdett válni, és szívem vágyódott ismeretség után.

Többször hallottam emlegetni egy vak leányt, kit gyönyörű szépnek mondtak, egy fél órányira lakott tőlem, szintén visszavonultságban élve szüleinél.

— A végtelen úgy hosta magával, hogy

Ezen művelődési és előre haladási vágy szülte lapunkat. Egy organumot akartunk létesíteni, melynek hasábjain a bennünk közelebről érdeklő mindennapi, de azért ránk nagyfontosságú kérdések felvetetnek, megbeszéltetnek; — sorról-sorra, amint az idők és szükségletek azokat felszínre hozzák. Mi tért szolgáltatunk polgártársainknak az eszmék, gondolatok és ideák felvetésére s felhasználtuk az alkalmat, hogy polgártársaink érzelm- és gondolat körét bevilágítsuk; aggodalmaikat eloszlassuk, tevékenységre és áldozatkésztségre buzdítsuk.

Nekünk más hivatásunk nem volt, mint a nemes ideáknak felvetése és a gondolatoknak tovább vitele által együttérzésre, együttműködésre serkenteni polgártársainkat.

Hogy három évtizedes életünk folyamán valóban számbavehető sikert értünk el, ezt senki sem vonja kétségbe; de ezt első sorban a Bars közönségének, vidékünk s főként Léva város gondolkodó, tevékeny és áldozatkész polgárainak köszönhetjük. Az öröm könnye csillan fel szemünkben, ha azokra az alkotásokra gondolunk, a melyeket a mi szegény, kicsiny társadalmunk egy emberöltő alatt létrehozott. Ily nemes kitarásra, ily áldozatkésztségre, melyben ma már a lévai uradalom nagynevű tulajdonosa is részt követel — hasonló körülmények között élő társadalomban — alig találunk példát! Az öregek fiatal lelkesültséggel küzdöttek és az ifjak bölcs mérséklettel és nemes kitarással fáradtak a köztűgy szolgáltatásban.

De nem keressük mi most az érdeket, hanem keressük, kutatjuk a levonható tanulságot. Azt a tanulságot, hogy mi módon értük el sikereinket, s miy eszközökkel lássuk el magunkat a küzdelemhez, a mely küzdelem biztosítja jogvédelmünket, Barsvármegye közérdekének védelmét és polgárai tiszta szándékának, akaratának érvényesülését.

atyjának bemutatottak és személyem megtett nek. Gyönyörű öreg volt, 48-as honvéd és kitűnő társalgó, de teljesen rokkant, a miért is keveset járhatott és örvendett amaz ártatlan szórakozásnak, melyre ép a korabelieknek szükségük van.

Leánya Róza teljesen elveszté szemvilágát. Alkalmam nyílt tehát, hogy magam is megszabaduljak a magányos esték nyomasztó unalmától és egyuttal másokat is boldoggá tehessek. Elfogadtam tehát a barátságos Kállay meghívását és gyakran jelentem meg nála, hogy elcséveghessem vele a hosszú téli estéket. Ily módon rövid idő múlva annyira megszoktam a szeretetre méltó csaiadót, hogy valóban nem tudom, mit miveltem volna nélkülök.

A bájos Róza merőben kivélt képezett az általános szabály alól, mely szerint a testi fogyatkozásban szenvedő tulságosan érzékeny. Előintén csak is tartózkodva szóltam hozzá, nehogy oly csészás lebegjen el ajkaimról, mely tulságosan gyöngéd érzelmét sérthetné. De idővel mindinkább megértettük egymást s Róza gyakran kért, foglaljak mellette helyet és csevegjek vele, midőn az öregek máriásztak.

— Ön csupán minket akar vidámitani . . . szólt hozzám egy napon . . . Azért fecsérelt el szép estéit velünk. Gyakran bámultam a miatt, hogy buskomor arcom nem riasztja el.

Részemről biztosítottam, hogy az esték dicső élvezetet szereznek nekem és boldog

Ennek egyetlen módja, a győzedelmet biztosító egyetlen egy eszköze van: társadalmunk alkotó elemeinek összetartása.

Társadalmunk csak úgy képes az alkotások terén megmaradni s a jövő, nemzeti intézmények létrehozatalát, alkalmas elhelyezését biztosítani, ha alkotó elemei, vezérkara egy test és léleként összeforrva cselekszik. A mi kicsiny társadalmunk nem bírhatja el a félreértésekből, talán egyes vezérek tévedéséből eredhető személyi harcokat; le kell mondanunk a neheztelésekből eredő legcsekélyebb visszavágásról is, nehogy a kard éle a társadalom mindnyájunk által egyenlő szeretettel ápolat alkotásainak életerét érintse.

Mi hivatásunkból kifolyólag követjük ezen irányt, legfőbb törekvésünk, hogy a társadalom összhangzó működése meg ne zavartassék, sőt ellenkezőleg közremunkálunk, hogy a társadalmi erőket a közös cél szolgálatában tömörítsük. Igyekezünk a társadalmi rend megbontására irányuló törekvéseket minden személy válogatás nélkül elhárítani; sajnáljuk, hogy ez irányú eljárásunk olykor fájó sebeket ejt, de feladatunk a társadalmi élet megsemmisítésére irányuló eljárásokat szóvá tenni, a tova terjedő tüzet elfojtani.

* * *

Hogy eddig követett társadalmi jellegünknek nagyobb erőteljességet biztosítsunk, — amint azt már előző számainkban jeleztük is — politikai lappá alakulunk át.

Mai számunkkal zárjuk tehát a Bars eddigi alakját és jellegét; a lap felelős szerkesztőségét átruházzuk Dr. Katona János urra, lévai állami tanítóképző intézeti tanárra, a ki annak betöltésére hivatott.

Ezzel nem veszek bucsut lapom nagybecsült közönségétől, barátaitól, munkatársaimtól; megmaradok a lap

lennők, ha látogatásaim némi világot vethetnének sötét éjébe.

E pillanattól kezdve kiváló bizalmat táplált irányomban, és leplezetlenül nyilvánítá óhajait.

— Oh! szólt; hozzám gykor . . . Ön nagyon boldog lehet, mert lát és élvezheti a dicső természetet minden ponpájával! Már csupán homályosan emlékszem a sok szépségre, melyeket ön naponta lát. Tudja, hogy nyolc éves koromban vesztettem el szemem világát. Most 23 éves vagyok, és éjszakám már 15 évig tart. Talán balgának fog mondani, de midőn multkor tapogatózva távoztam anyám hálószobájából, kezem véletlenül tükröt érintett. Képzelve csak! Helyet foglaltam a tükör előtt és fésülködni kezdtem. Hévvél ohajtám, hogy megláthassam arcomat és megbizonyodhassam hajam színéről. Sőt mi több, elmélkedni kezdtem, vajjon arcom olyan-e, minőnek képzelem. De mit se u szánt. A tükör nem kegyelmezett.

Szilveszter estéje volt, midőn ismét Róza mellett foglaltam helyet. Az ó-év elvégezte pálya futását és nyugvásra hajtotta fejét, hogy meghaljon.

Az új-évet mint az összes világ fiatal örökösét mindenki szerencse kívánatokkal és ajándékokkal fogadta, mig ellenben az ó-év ingóságait potom áron elköttyavetyélték, mint valamely visbe fult matrónnak holmiját.

Róza rendkívül isgatott volt. Remegve mondá:

Pontos dolgot akarok önnel közölni,

kötelékében ezen túl is s annak — mint vezére — szolgálni akarok erőm és tehetségem szerint a jövőben is.

Arra töreksem minden erőmmel, hogy e lap, mely az önnálló, független politikai irányt tűzte zászlójára a maga szerény eszközeivel ezentul is oly készséggel szolgálja Barsvármegye, a vidék és Léva város közönségének érdekeit, mint eddig, melyre erőt a jövő küzdelemhez kizárólag lapunk közönségének jóakaratóból, elismeréséből meritünk.

Azon reményben, hogy küzdelemünk sikere és eredménye üdvös lesz, és mindnyájunkat ki fog elégiteni: kívánok egyedül boldogító meglepedést az újévre!

Holló Sándor.

Hibák és rendellenességek az egyén szellemi világa nyilvánulásaiban.

Az ugyan korántsem tartozik minden egyes halandóra, hogy tulajdon, avagy egy más egyén szellemi világát bizonyos speciális módon vizsgálja s ennek nyomán tanulmányozza.

Az azonban mindenkire nézve fellette nagy fontosságu, hogy ugy saját, mint pedig legalább a vele érintkező egyének lelkiületét többé-kevésbé ismerje. Ez annál is inkább szükséges, mert mindabból megbecsülhetetlen haszon háramlik egyrészt magára az egyénre, t. i. arra, a ki a szóban forgó körben tevékenykedik, mert ez biztosítja más egyénekhez való észszerű és helyes alkalmazkodását; másrészt a társadalom különböző tényezőire; főleg létérdekeinek egységes és egészséges fejlődésére.

Ezek után csak az a kérdés merül felszínre, hogy mik lehetnek azok az utak, melyek a szellemi világ ismeretéhez legkönnyebben s leggyorsabban vezetnek?

Nyilvánvaló, hogy az ember társas lény s így ezen ősi, veleszületett ösztönénél fogva egyénekkel érintkezik s foglalkozik; miközben eléggé bő alkalmá nyílik arra,

de nem tudom, miként kezdjem. Azt bizonyosan tudom, hogy ön nevetni fog balgaságomon, s azt fogja hinni, hogy elment az eszem. De legyen igralmas. Ma Szilveszter estéjén meg kell önnek mondani, és ha Szilveszter estéje ismét elkövetkezik, egészen másként lesz minden.

Szeretek! Ugy van ugy! szeretek! Én a nyomorult vakteremtés. Szeretek, mint egy növedéből haza került fiatal leány. Érzem, hogy ön nevet, és azt hiszi, csakis testvéri érzelmeket táplálhatok. Ez azonban nem úgy van. Várja meg csak a jövő Szilveszter estéjét.

— De hát miként történt mindez? Kérdésem részvételteljesen.

Ekkor Róza elbeszélte, hogy egy fiatal ember szerelemet viltott neki és hogy intése ellenére, hogy nap és éj nem szövetkezhetnek, megmaradt szándéka mellett és megkérte, hogy egy hét múlva határozzon, akar-e nejevé lenni.

— Most pedig kedves barátom — végző Róza, adjon tanácsot.

— Véleményem szerint — viszonzám — az nagy lelki férfiú! Őa egykor említést tett, menyire szeretné arczát látni. Ez ifju azt most teljes szépségében megmutatta önnek. Szavamat zálogul, hogy őszinte tükör lesz önre néve.

Képletes szavaim nagyon tetszetek Rózáknak, és meg kellett igrémem, hogy egy hét múlva vissza jövök.

hogy azok legkülömbözőbb cselekedeteik s műveik mivoltával bizonyos mérvben megismerkedjék.

Már pedig tudvalevő, hogy az egyén cselekedetei s művei úgy összességükben, mint elszigetelten véve nem egyebek, mint a lelki jelenségek különböző rendű és fokú nyilvánulásainak visszatükröződött elemei.

De vajjon hol kell keresnünk az imént elhangzott állítás tulajdonképpeni útját?

A fennek vázolt állítás érvényességének rendületlen bizonyítékát egyes-egyedül magukban a lelki ténykedésekben kell keresnünk.

Nevezetesen a szellemi világ számtalan s különböző természetű jelenséggel bír. E jelenségek mindegyike bizonyos időben s körülmények között felszínre törekszik, hogy az egyén cselekedetei s művei által testet ölthessen, és ennek révén érzékelhetővé váljék.

Amde lépten-nyomon tapasztalhatjuk, hogy az egyén cselekedetei s művei nem egyöntetűek, hanem különbözőek; mi kétségtelenül a szellemi jelenségek egymástól elütő voltára enged következtetni.

Ennek pedig megmásíthatatlan bizonyítékát az egyén mivoltában lehetjük.

Tudvalevő, hogy minden egyes egyén lelkülete egy-egy különálló, másétől teljesen elszigetelt világot alkot. Eme világ, mint már fentebb érintettük, számtalan s különböző jelenséggel bír. Azonban a szellemi világban rejlő jelenségek természetéről szóló fogalmakat csak úgy érthetjük meg teljesen tisztán, hogyha eleve ismerjük azokat a tényezőket, melyek a lelki jelenségek ténykedésére számottevő befolyással vannak.

Tudunk kell, hogy a lelki jelenségek természete szoros összeköttetésben van egyrészt az egyén egész mivoltával, kivált: idegrendszerével, érzékszerveivel, szellemi energiájával, vérmérsékletével, nemével, stb., másrészt az őt környező világ esztété nyilvánulásaiival.

Mintthogy azonban e szóban forgó tényező minven egyes egyénnél más-és más jellegűek, következképp a folyó nyilvánulások mineműsége sem lehet egyforma.

Találhatunk ugyan két v. több egyén szellemi világában (különösen a jellem körében) egymásra vonatkozó némi hasonlatosságot, de közelebbi vizsgálódásunk után mindinkább előtűnnek a megkülönböztető vonások.

Elemelve a lelki nyilvánulások mine-

műségét, arra az általános s mondhatni kézenfekvő tényre jutunk, hogy vannak: állandó, változó, tűnékeny, világosabb s homályosabb, hosszabb és rövidebb életű, éppen nem, vagy csak kevésbé szembeszökő; kifejezettebb jellegű, stb. lelki nyilvánulások.

Mindezeket kívül találhatunk még oly lelki nyilvánulásokat is, nemcsak az abnormis, de a normális elménél is, melyek a rendestől eltérő színezettel bírnak; vagyis melyekben bizonyos fokú rendellenesség forog fenn.

De épp ez alkalommal s e helyütt kérdéselhetjük: vajjon létezik-e legalább egy oly egyén, akinek lelki nyilvánulásában a teljes összhang, egyenletesség s a teljes tökéletesség uralkodnak?

Bizonytal nem. S ezen állítás annál is inkább jogosult, mert számtalanszor észlelhetjük, hogy az egyén képességei sem teljesen egyöntetűek, hanem különbözőek.

Látjuk, hogy az egyik embernél emez, a másiknál amaz, az egyiknél több, a másiknál kevesebb szellemi képesség nyilvánul hatványozottabb mérvben. Némely egyénnél az érzelem, vagy az ösztönélet, másnál megint az akarat, esetleg az emlékezőtehetség, stb., emelkedik túlsúlyra. Azt is tapasztalhatjuk, hogy vannak az u. n. kitűnő, jeles képességű, vagy pedig jó felfogású egyének, akik az életben az élehetlenségnek, gyámolatlanságnak stb., eléggé számos jelét adják.

Bizonyos tehát, hogy minden egyes egyén lelki nyilvánulásaiban találhatunk egy v. több oly vonást, mely, illetve melyek bizonyos fokú rendellenességgel társulnak.

Lényeges különbség csak az, hogy egynémely egyénnél a nyilvánulás rendellenes volta felette erősen domborodik ki, mintegy kicsúcsosodik a folyó nyilvánulások szabályosságából, miáltal szembeszökőbb, érzékelhetőbb is, míg ellenben egy más egyénnél oly apró-oseprő, hogy fel sem tűnik, avagy csak igen szorgos kutatás után mutatható ki. Másnál megint alap nélküli; azaz tovairamló, ennek révén nem engedi, hogy szemügyre vegyük. A lelki betegségek, illetve rendellenességek épp oly számosak, mint a testiek.

Azonban ez alkalommal meg kell jegyeznünk, hogy az emberiség sokkal jobban és nagyobb mérvben érdeklődik a testi, mint a lelki betegségek iránt. Épp ezért e testi betegségek tömkelegéből sokkal többet ismer, mint a lelkiekből.

— A jövő hó elsejére tüztük ki lakodalmunkat, folytatta Róza. Vessessen ez bár jóra vagy rosszra, annyi bizonyos, hogy szüleimnek otthonuk lesz nálam.

* * *

Szilveszter estéje ismét közeledett. Épp egy év múlt el, mióta Róza egybekelt szeretett Ákosával. A zavartalan tiszta boldogság éve. Legboldogabbá tette az a gondolat, hogy anyává lett.

Azt mondták neki, hogy a kis leány valóságos angyal, de a szegény Róza nem láthatta.

Teljesen megnyugodott abban, hogy sohase fogja többé látni a ragyogó kék eget, de az a gondolat, hogy kedves leányát sohase fogja látni, majd nem megtörte szívét. De az anyai szeretet szilárd.

Róza éjjel nappal kérte a jó Istent, hogy csak egyetlen pillanatra adja vissza szeme világát. Csupán egyetlen pillantásért esdekelt. Aztán elégedett és boldog lesz élete fogytáig.

Körülbelül két héttel Szilveszter estéje előtt Ákos mondá:

— Kedves Rózsám! Amitottalak, midőn ama különféle vizek használatát tanácsoltam neked. Ezek a hályog eltávolításának műtétihez voltak szükségesek. Nyugodt lehetsz. Reményeim a legközelebbi napokban valószínűsülni fognak.

— Hiszed, hogy a műtét sikeres lesz? Kérdés Róza.

— Bizonyosan, felelte Ákos, de akkor...

— Nos?

— Látni fogsz — kíváncsi vagyok, miként vélekedel majd rólam.

— Ákos, viszonzá Róza habozás nélkül — hedd történnék meg a műtét. De nem fogod fel szerelmem nagyságát. Fantasztikus önámításnak hiszed, még nem ismerem.

A testi betegségekről, azoktól való óvásáról ez idő szerint eléggé sok, részint tudományos, részint pedig népszerű irat, könyv forog a közkezeben. Ebből kifolyólag sokkal többen tudják, hogy mily betegség pld. a tüdővérség, angolkór, stb., s hogy hogyan kell ellenük védekezni; mint azt, hogy mik lehetnek az abnormis szédülés, hazugság, irigység, kapzsiság, stb. okai, esetleg profilaktikus intézkedései.

Azzal is kevesen törődnek, hogy nemcsak a testi; de a szellemi rendellenességek között is vannak olyanok, melyek ragályos s nem ragályos, kevésbé veszedelmes és veszedelmes jelleggel bírnak.

Valamint a tüdővérséges egyén csak terhe és egyuttal mételyezője a társadalomnak, azonképp olyannak minősíthetjük pld. az abnormis szédülőt, hazudozót, stb., is. Sőt mi több, az utóbbi még nagyobb, veszedelmesebb rákfenéje lehet a társadalomnak, mint az előbbi.

Mindebből világossá válik, hogy nemcsak a testi betegségeket, azok okait s azoktól való óvását kell ismernünk, hanem a lelkieket is.

Lássuk már most, hogy miben gyökerezik a szellemi rendellenesség mivolta s mik lehetnek a szellemi rendellenesség okai?

Az első kérdés rövid tisztázódására csak azt felelhetjük, hogy a szellemi rendellenesség nem egyéb, mint e szellemi világ nyilvánulásainak összhangtalan állapota.

Hogyha tehát a szellemi energia működésében bizonyos fokú összhangtalanság, visszasság ékelődik; rendellenességeket idéz elő.

Minden egyes lelki nyilvánulás egy-egy meghatározott mederben, helyesebben szólva: uton halad tova. A nyilvánulások szabályos lefolyását, haladását a lelki energia vezérli és vezeti.

Addig tehát, míg a szellemi energia rendesen tölti be a maga hivatását s mindamellet a nyilvánulások utjai is teljesen természetes állapotuk; az esetben a folyó nyilvánulások is szabályos jellegűek. Mihelyt azonban akár a szellemi energia működésében, akár pedig a megfelelő utak állapotában bizonyos fokú szabálytalanság forog fenn: beáll a lelki nyilvánulás rendellenessége.

Vegyük tehát azt az esetet, amidőn a szellemi energia nem oszlik el szabályosan az egyes lelki nyilvánulások között, hanem szabálytalanul. T. i. hol erősebben, nagyobb

Íróasztalom egyik zugában Róza levele hever, melyet nekem írt, és melyet örökre megőrzök. Tegnap olvastam el ismét Szilveszter estéjén; eszembe jutottak a boldog órák, melyeket a felvidéki kisfaluban töltöttem.

Róza, többek közt azt írta:

„Megvagyok győződve arról, hogy a boldogságom e világon senkit se fog jobban érdekelni, mint őnt kedves barátom. A műtét megtörtént és hála Istennek, sikeres volt! Tiltva van az izgalom a miért is nem terhelem ama borzasztó nap minden részletével. Ezy merész tettemet mégis közlöm önnel, mely miként Ákos mondá, a legborzasztóbb következményeket szülhette volna.

Közvetlenül a műtét után, midőn magamhoz tértem bódító álmomból, észrevettem, hogy szememet erősen bekötötték. Szentül kelle megígérnem, hogy tíz napig nem érintem a köteléket. Képzelteti a halálos kint, amelyet az a bizonytalanság okozott, vak vagyok e vagy látok.

Egy álló hétig nem érintettem a köteléket. De hisz ön tudja, hogy a nők kíváncsisága közmondásossá vált. Különböben menhető valék; a közsivű emberek annyira csigázták kegyetlenségüket, hogy gyermekemet ölembetegyk. Est aztán nem bírtam elviselni.

Magamra hagytak gyermekemmel. Kissé szellőztettem a köteléket, de e pillanatban belépett az ápolónő. Miként szidott... még búbanást tettem. De mihelyt az öreg hátat fordított, örömkönnyekek patakzottak szememből.

Megláttam gyermekemet! Oh kedves barátom, ha éreshetné e szavak boldogságát: „meagláttam gyermekemet“.

De nem árultam el titkomat, mert nem akartam megrontani Ákos örömét. Végre elmúlt a tíz nap. Midőn a nagy pillanat elérkezett, épp szilveszter napja volt, ünnepiesen öltöztetve székemhez vezettek nagy

mennyiségben, hol pedig gyöngébben; kisebb mérvben olvad azokba. A szellemi energia szabálytalan eloszlását találhatjuk pld. az akarat egyik gyakori hibájában: a fokozott suggerálhatóságban.

A fokozott suggerálhatóság az akarat-erő gyöngeségében gyökerezik. Nevezetesen a suggerálható egyén akaratereje felette gyenge, tehát jóval gyengébb, mint más egyéné s így kénytelen a saját akaratát a nálánál erősebb akaratnak alárendelni, alávetni.

A suggerálható egyén vagy nem rendelkezik anyagi szellemi energiával, mint amennyi az akarat teljes kielégítésére elégszerű volna, vagy pedig rendelkezik ugyan, de a szellemi erők bizonyos okoknál fogva szabálytalanul oszlanak el a folyó nyilvánulások közé; az akarat, ennél az esetenél, a rendelkezés kevesebb energiát kap s e miatt nem teljesítheti kötelességszerűen ama feladatot sem, mely reá van bízva.

Ugyanily körülmények közt látjuk megzogni az emlékezet egyik jellegzetes hibáját: a szórákozottságot is. A szórákozottság a figyelem aránytalan megoszlásán alapul. A szórákozott egyén figyelme nem tapadt eléggé szilárdan és egészen ahhoz a dologhoz v. a tárgyhoz, amelyikhez tulajdonképpen a hivatott időben kellene, hanem szétforgácsolódik; azaz másfelé is elkalandozik; minélfogva a rögzítés eredménye is laza. Mintthogy azonban a figyelem nem egyéb, mint a tudat fokozott energiája s eme energiát pedig az akarat szállítja; világos, hogy a főhiba az akaratban rejlik; mert nem szállít annyi energiát a tudatnak, mint amennyi az abból eredő figyelem kellő lekötésére elégséges lenne.

Hogy a megfelelő szellemi energia híján is hibák támadhatnak az egyes szellemi folyamatokban, világosan bizonyítja a fáradt, kimerült egyén elméje.

Mindnyáján tudjuk, hogy szellemileg kimerült állapotunkban még a legelembb dolgok sem jutnak teljesen tisztán eszünkbe, mert hiányzik ama energia mennyiség, mely a szellemi ténykedésekhez kimérten szükséges.

A fennebb vázoltak elemzéséhez viszonyíthatjuk a többi létező szellemi hibákat és rendellenességeket is.

Minden egyes lelki nyilvánulásnak egy-egy meghatározott fokú energiamennyiség áll rendelkezésére.

Ha azonban a működő energiamennyiség a maximális v. a minimális határt átlépi; hibákat, rendellenességeket idéz elő.

tükör elé. Anyám melletttem volt, miként remegtem. Kívül a harangok zúgtak.

— Vegyék le a köteléket, mondá az orvos.

Világos, káprázatos köd... s aztán... Oh aztán láttam. Most is hullanak örömkönnyeim, midőn e boldog pillanatra emlékezem.

Anyám-atyám — az orvos, és az ápolónő vettek körül. Amott kedves gyermekem feküdt a bölcsőben. A dicső verőfény és a virágokkal telt edény ismét éreztetik velem, mit egykor gyermek koromban érezék — de különös — e pillanatban arcom, melyet sohse láttam, élelem sirt és mosolygott a tükörből.

— Miért remeg az a tükör anyám, kérdem.

Nem sejtéd, viszonzá anyám. Talán bizony valaki a tükör mögé rejtőzött.

— Ákosom! kiáltám felugorva. Jerj ide hozzám.

— Nem merészeli, mondá anyám látszólag szomorúan.

— Nem merészeli? — ismétlém szabaddulni akarva a jó öreg karjai közül.

— Oh! hát nem szeretném akkor is, ha oly rút lenne is, mint vakságom éjjele volt.

— Jer Ákosom! Jer, kedves férjem! E pillanatban Apolló szépségű ifju lépett felém buvó helyéből. Nyakába borultam.

— Kedves nőm! suttogá.

— Ákosom!

— Isten áldja meg mindkettőtöket, suttogá anyám örömkönnyekek hullatva.

Kedves barátom. Ezt a szilveszter napot sohase fogom feledni, ha még száz évig élnék is. Az elbűcsűző ó-év magával vitte szomorú éjjelem, az új-év ajándéskul hozta szemem világát.

Vajjon volt-e boldogabb széles a világon, mint én, midőn másnap reggel Ákosom „boldog új évet“ lehel ajkaimra.

Mindazeken kívül eléggé számos hiba és rendellenesség kuforrását képezi az ut, illetve az idegrendszer szabálytalan működése is.

E körbe iktathatjuk mindazokat a rendellenességeket, melyek a nyugtalan, gyengeelméjű, kretin és hülye egyének szellemi világában találhatók.

Az előadottakból röviden láttuk, hogy habár általánosságban s mondhatni: külső megtekintésünkre teljesen tökéletesnek látszik is az emberi elme, mégis mindamellett közelebbi vizsgálódásunk alkalmával számos hibára és rendellenességre bukkanhatunk.

Hibákat és rendellenességeket találhatunk a lélek összes nyilvánulásaiban. Így pl.: az érzelmek; az akarat; az emlékezés, a tudat, a figyelem, a jellem, az ösztönélet; a beszéd, stb., terén.

A szellemi hibák és rendellenességek körébe iktathatjuk: a fokozott érzékenységet, ingerlékenységet, az öndicséretre, kérdésre, hangos viselkedésre, mások lennézésére, és a hazudozásra való hajlandóságot; a szélhámososságot; az alattomososságot; a kapzsiságot; a hiúságot; a gögőt; az állhatatlanságot; az erőszakosságot, az elfogultságot, az ügyefogyottságot; a fokozott suggerálhatóságot; a különböző nagyzási téveszméket; a s. órákozottságot, a felületességet, a különböző káprázatot, a tulságos önbecsülést, a kényszerfélélményt; a színészkedő hajlamot; a kötekedést, a zárkózottságot, a nembánomságot, az engedelmességet, a lustaságot, stb.

Mind ezekből látjuk, hogy mily és mennyi hibája, rendellenessége lehet a szellemi világnak is.

A teljesség okáért legyen szabad még az elősoroltakból legalább egynéhány típust röviden jellemeznünk.

Közismert tipikus alakja a társadalomnak az u. v. feltűnő, hangos viselkedésű egyén.

A hangos viselkedésű egyén, mindennél, ahol csak szerét ejtheti, ő viszi a főszerepet.

Feltűnő viselkedésénél fogva ő a társaság kiemelkedő alakja. Egyes-egyedüli kívánsága, hogy ott, ahol megfordul, csak ő szerepelhessen; emiatt felette gyakran szeret a szélsőségekben csapongani, stb.

Mindnyájunk előtt eléggé ismeretes a tulságos sértődékeny egyén alakja is. A sértődékeny egyén bármily néven nevezendő kellemetlenségen feldühödik, azaz heveskedésre ragadtatja magát. Csekély okokból bárkivel s bármely alkalomkor összevész. Kötekedés, viszálykodás napirenden van nála. Haragtartó. Indulatait alig képes fékezni. Viselkedése kiszámíthatatlan, stb.

Vannak egyének, akik a tulságos önbecsülésre hajlanak. Nyilvánvaló, hogy az ily egyének saját maguknak tetszenek. Különösen szeretik a mások figyelmét, érdeklődését saját magukra terelni. Tulajdon énjét tulbecsüli, mintha a szó legszorosabb értelmében a legszebb, legelőnyösebb tulajdonságokkal rendelkezne. Emellett másokat lenéznek, kisebbitenek, stb. Minden előnyös dolgot, tulajdonságot kizárólag magukra vonatkoztatnak. Abban a tévhitben leledzenek, hogy mindenki csak őket magasztalja s bámulja; továbbá, hogy minden elismerés, dicséret, stb. csak nekik szól s másnak nem. Különös elismeréssel beszélnék a saját dolgaikról: ellenben másokéval édes-keveset törődnek, stb.

Különösen pedig számtalan szellemi hibát és rendellenességet találhatunk az u. v. bogaras egyénnél. E diszitő jelzővel illetjük azt az egyént, aki mindég és minden körülmények között különös megatartást tanusít; akinek számos furcsa, különböző szokása, tulajdonsága, s elve van. Így pl. furcsán öltözködik, jár s beszél. Beszéde rendszeresen mézes-mázos, szővirágos, v. fonák. Tulságosan pedáns, szőrszálhasogató. Nagyon félti az egészségét. Szereti a kényelmet, stb.

Ilyenténképp, sőt még bővebben is jellemezhetjük mindazokat az egyéneket, akik bizonyos lelki hibáknak, rendellenességeknek a réssesei.

Záróképp még szóba kell hoznunk a szellemi hibák és rendellenességek szülőkeit is.

Minthogy azonban az okok részletes kimutatása igen messzire ragadna el bennünket; ennél fogva csak annyit jegyeztünk meg, hogy vannak: veleszületett és szer-

zett okok. Az előbbieket az átöröklés, az utóbbiak pedig a későbbi élet káros hatásainak szüleményei.

Körmöcbánya, 1907. december hó 16.

Szobolovszky István.

Szilveszter napjára.

Vége felé közeledik az év; az idő mutatója földi életünk óraművének ismét egy nagy órával toltult előre — mindnyájunkra nézve. Így mulik az idő s a lefolyt év soha sem tér vissza többé. Az órák, a melyeket benne elvesztettünk boldogságunkra nézve: azok pótolhatlanok maradnak. S valamint a folyam hullámai tovább elhaladnak mellettünk és a világtengerbe ömlenek: úgy mennek az órák, napok, hónapok s évek az örök jövőbe. Még csak egy rövid idő s előttünk nyitja meg kapuit az — örökkévalóság!

Ha az ember bármily nagyon is bemélyedt ezen élet idejébe; ha mindent nyújt neki a világ, amit csak szíve kíván; ha az élet az öröme s élvezetek szakadatlan sora gyanánt tűnik föl előtte: mégis vannak pillanatok, a midőn önkénytelenül mámorából kiragadva odavezetettetik a komoly gondolatokhoz.

Meghal egy hű, gondos feleség; elröböl a halál egy szeretett kedves gyermeket; meghiusul egy terv; valami szerencsétlenség éri a házat; fájdalmas, bosszas betegség ágyhoz szegzi a családfőt: mindez bizonyosan gondolkodóba ejti őt és az ő lelkében okvetlenül az a kérdés merül fel: micsoda mégis az élet, midőn annyira váltakoznak az örömei a bajjal és fájdalommal?

De ha mindez be sem következne: hát már az időnek lepergő órája maga nem volna elegendő arra, hogy az embert álmalból fölkeltesse? A lefolyt évek, a hanyatló erő, az annyira megszeretett dolgoktól való undor: — mind ez már azt a kérdést támasztja lelkében: Mi az ember élete? Minek vagyok itten?

Ezen kérdést intérdheti magához mindegyikünk főleg azon nap estéjén, midőn egy év összes örömeivel és bajjaival töltünk távozik és egy újév minden viszontagságaival közeledik.

Micsoda a mi életünk? Hová vezet az? Talán egy lakoma az, ahol szok éleket legboldogabban, akik legtöbbet éltek?

Vagy szappanbuborék az, amely különféle szép színekkel pompázik, végre pedig semmibe, örök semmibe szétfolyik?

Talán vigjáték az élet, a melynél utóvégre egyre megy, akár becsülete, akár ember, akár pedig gazember szerepét játszotta valaki?

Vagy pedig más valami a mi életünk, és vezet minket talán valami maradandóhoz, valami örökkévalósághoz?

Ime itt van Krisztus hasonlata! Egy szőlő az Isten országja; munkások a szőlőben — az emberek; este, a munka befejezése után, jön a díj, a jutalom!

Napi munka tehát a mi földi vándorlásunk, a mi életünk; a melynek estéjén, végén következik a jutalom!

Igy tehát ismét egy mérföld jelzőhöz jutottunk a mi földi vándorlásunkon: és mint minden vándor, úgy mi is egy percre csendesen állunk meg előtte, hogy megnézzük a fölírás és megszámláljuk utunkat — visszafelé és előre.

Igaz ugyan, hogy az egyik oldalnak a fölírása világos és olvasható; magmutatja nekünk örömeinkre vagy fájdalomunkra — hány óráig tartunk már, mióta ezen idegen országba léptünk. De ha a kő másik oldalát kíváncsian megtekintjük, és hisszük, hogy ott is az órák számát határozottan és biztosan olvashatjuk a jövőt illetőleg: — akkor bizony csalódunk! Mert az időnek és az örökkévalóságnak atyja csak azt jegyezte föl minden vándor számára: ime mulnak a rövid évek s én haladok oly uton, a melyen nincsen visszatérés.

Igen, mulnak az évek! Oh mily gyorsan halad az idő; mint a futó árnyék, úgy halad el mellettünk az év; mint a folyam hullámai egyik nap a másikat, egyik óra a másikat s ők visszahozhatatlanul és föltartóztatlanul sietnek odább.

Hol vannak az örömei, a melyek után oly mohón kapkodtunk? Elvirágostak! Hol vannak a szenvedések, a melyek nyomása alatt oly bátorlalanul sáhajtoztunk? Azok is elmúltak! Hová lett a sok várakozás, kívánság és tervek, a melyekkel az élet ékesítettük, amidőn az beköszönt? Ezeket is magával elragadta! Hová lett a sok barát és ismerős, akik velünk az élet megkezdését? Elmúltak ők is; elérték életpályájuk célját; fáradt tagjaikat sirba tették; előre siettek, a havát mi követni fogjuk őket biztosan, elkerülhetetlenül!

Csak az bizonytalan, hogy: mikor!

Ugyan mit fog nekünk hozni az újév? Vajjon boldogságot, szerencsét és örömet, vagy pedig szerencsétlenséget és nagy gondokat, áldást vagy átkot? Est se tudjuk!

Tudjuk azonban, hogy az új év ismét egy új lépés az örökkévalóság felé.

Vajjon szerencsés lesz-e az, vagy szerencsétlen: ez attól fog függni, hogyan fogjuk azt fölhasználni.

E napon mindenki boldog új évet kíván magának. Én is szinte szívvel kívánom azt enyémnek, ismerőseimnek és barátainak, kívánom polgártársaimnak, szeretett hazámnak!

Cselkó József.

A tél a közmondásokban.

A közmondások és évszakok közül leggyakrabban a telet említi. És a mondások többnyire szépek, szinesek, kifejezésteljesek és sokszor találók. Meglátszik rajtuk, hogy a nép ezeket nagyobb lelki és szívbéli nyugalommal és több idővel a ráfordításával költötte, mint azokat, melyek a többi évszakra vonatkoznak.

A tél az elmulás, a messze múltak a gondolataival van összekötve; ő a nép előtt a szellemi gyűjtés, a lelki szemléződés és elmélkedés ideje.

A tél ünnepeit is ennél fogva nagyobb odaadással, a hittitkokban való mélyebb elismeréssel s szinte nagyobb együttérzéssel üli meg.

A tél kezdete a közmondásokban vidékek és országok szerint váltakozik. Asztromiailag december hó 21-ike a legrövidebb nap és a tél kezdete. Észak-Itáliában is ilyenkor mondja a közmondás: „Szent-Tamás napján visszafordul a nap” azaz, hosszabb lesz a nappal. Más országokban a hidegebb évszak korábban veszi kezdetét. Nálunk ismeretes e mondás:

Itt vagyunk már Simon, Judás, jaj te neked inges, gatyás! (okt. 28.) Ilyenkor kezdődik már az erős dér, mely előhírnöke a fagynak és a hónap.

Felsővidékekre szent Márton (nov. 11.) szokta hozni a havat és a telet, a ki fehér lovon érkezik meg.

S ki ne ismerné Márton ludját, amely a kellemes szórakozásra való tituluson kívül még arra is jó, hogy megjósolja, milyen lesz a tél? Ha a mellesontja szép fehér, akkor hideg és havas, ha barnás, úgy sáros lesz a tél.

Németországban s másutt is szent Katalinnal (nov. 25.) kezdik a telet. „Szent Katalin fehér köpenyben jön.”

A népek igaza is szokott lenni mondásaiban, mert november hó második felében szoktak a természetben az enyhébb időszak utolsó nyomai is lassankint tűnözni.

Sűrű, komor fellegek usznak az égbolton, heves szelek és havas esők, hó förtéges és jégcsapok jönnek a hosszú sötét éjszeleken a fehérszakállú tél apó nyomában. A vándor, a ki a téli tájon, a pusztas mezőkön és a komoran hallgató erdőknél keresztesül halad, gyakran órák hosszat anélkül, hogy élő lényel találkoznék és ha néha messzi távolból jövő hang üti meg a füle dobját, az annál jobban emlékezteti arra, mily teliesen csendes minden körülötte.

E komolyság és az az ünnepi hangulat, mely a természetben uralg télen, az emberi kedélyre is hat.

Az ó-német naptár szt. Kelemen pápa (nov. 23.) ünnepével kezdi a telet és a napot horgonnyal jelöli, mert e napon a hajósoknak már a kikötőben kell lenniük. Ismét a négy évszakot meghatározó közmondás:

Sz. Kelemen hozza meg a telet.
Sz. Péter széke tavaszt jelent (feb. 22.)
A nyarat hozza sz. Orbán, (május 22.)
Az őst kezdi sz. Bertalan, (aug. 24.)
Sz. Luca (dec. 12.) napját említi leggyakrabban a téli mondásokban. Az angolok ezt mondják: „Luca nap a legrövidebb nap és a leghosszabb éjjel.” E szentnek ünnepe ugyanis a régi kalendárium szerint dec. 25-ére esett, ezért halljuk a következő mondásokat is: „Szent Luca napjától csibe lépése! növekszik a nap. Szent Luca megkuratja a napot.” Az olaszok is mondják: „Sz. Luca a leghosszabb éjjel, ami van.”

Luca napi időjárásból jóslnak is. Így Sardinianban e napról határozzák meg, mily időt várhatnak karácsony napjára.

Nálunk egyes vidékeken pedig Luca napjától, vagyis dec. 13-tól kezdve tizenkét napig, azaz 25-ig vigyáznak az időjárásra, s a milyen idő van az egyes napokon, olyan lesz a megfelelő hónap.

Ez a Luca kalendárium népszokásokban. Luca napján sok babona fordul elő, melyet nagyobb részt a jövőnek megtudása kedvéért üznek. Ilyenek az úgynevezett Lucafényből, Luca keresztből való jóslások. A Luca székéről mindenki hallott már.

Van azonban e napnak s a szent Miklós napjának kedvesebb jellege is, kivált a gyermekek előtt. A fiuk rettegve félnek a szigorú, de bőkezű Mikulástól, a lányok inkább a Lucától. Avagy az is csak a régi jó időkből maradt mesévé mállott már. Amióta erről is sikerült a vallásos somancok letörlni, elfajult a szép szokás, mely hajdan a szülők egyik alkalmas fegyelmi eszköze volt a jó gyermekek megjutalmazására, rosszakkal megbüntetésére, ma pedig nagyobb részt komédia és hoc. Hja haladunk! A költészetet már a gyermek szobából is ki kell szorítani, hadd dajkálja a gyermekeket a

Próza, ez neveli őket a valódi életre. Tél gondolat.

Más közmondások a tél tartósságát és szigorát jellemzik.

A tél legazigorabban ragaszkodik a jogához, vallják a mondások. Az angol azt mondja: „A tél sohasem henyél.” A francia pedig „A ki egy téli napot átél, egy halálos ellenséggel kevesebbje van.” Más ismét: „Szerencsés ez az ország, melybe felhők telelnek.” A felhők enyhítik a levegőt

A hidegben gyorsabban mozog az ember. Innen szálló ige: „Télen mindenki ifjú lesz.” Ilyenkor minden kabát jó. A közmondás szerint: „A fagy minden rongyot összetart.”

A jövőre mindenki kíváncsi s a jóslárból ki nem fogy az ember. A közmondások az új évet emlegetik. Ausztriában mondják: Amilyen szent Katalin, olyan lesz az újév. Németországban: Az első napi hajnali pirrossz időt és nagy csapást hoz. Tiroiban és másutt pedig termékeny évre enged követezteni. Portugáliában: „Az év első napja a nyár első hónapja.” Spanyolországban az újévről két különös közmondás dik: „Többet hoz az újév, mint a jól művelt föld.” „Ne mondj rosszat az újévről, míg el nem mulott.”

Januárt illetőleg a közmondásokban csaknem mindig az a kívánság nyilvánul, hogy hideg legyen.

Januárban ha sok az eső, a gabonára nem hoz áldást. Januárban sok eső, kevés hó, hegynek, völgynek, fának nem jó. Ha nedves a Január hó, üresen marad a hordó. A magyar közmondás ellenben azt mondja: „Ha fénylik a Vince, megteik a pince.”

A németek a lengyelekkel egyként tartják: „Meleg januártól ments meg Uram minket.” Svájcban azt mondják: „Ha januárban táncolnak a szunyogok, a parasztnak eleség után kell menni.” A portugálok e szavakkal vigasztalódnak: „Nedves január, ha nem jó a gabonának, nem is rossz a nyájnak.” Nálunk ismeretes ez: „Ha Pál fordul köddel, ember hal meg döggel.”

A szökőév iránt nagy az előítélet a közmondásokban. Könnyen balul üt ki, amit szökőévben tesz vagy kezd az ember.

Felsőolaszországban azt mondják: „Ha eljön a szökőév, ne rakj selyemhernyókat és ne ojtj fákat.” Sardinianban ellenben azt tanácsolják: „Szökőévben tenyész (selyemhernyókat) és ojtj.” Az oroszok nagyon félnek: „Ha szt. Kasszián (szökőévben febr. 29.) az állatra néz, leteríti a marhát, ha a fára tekint, ledönti.” Németalföldön is az a babona, hogy nem csak a növedéskmarha, de a baromfi és az ültetvény is jól sikerült. Azonkívül van még kuriozumos nézet is: „A szökőévben pénteken mindig megváltozik az idő.”

A ó-kalendáriumban a szökőév febr. 24-ére esik, a mely nap kétszeresen veendő. Az egyház ezen a napon szt. Mátyás apostol ünnepét üli, a ki választás után iktatott az apostolok közé. A szökőévben 25-re esik az ünnepe, amit Mátyás ugrásának neveznek. Róla mondja a közmondás:

„Mátyás ront ha talál,
Ha nem talál, csinál.”

már t. i. jeget.

Gyertyaszentelő boldogasszony napjáról mondja a régi tapasztalat:

Ha fénylik a Gyertyaszentelő
Az ékét is vedd elő.

Vagyis a szalmatörök is szükséges lesz a marhák számára, oly hosszú lesz a tél. Ilyenkor a medve kibújik odújából s ha szép az idő, ismét visszatér, mert még nagy hideg lesz, ellenkező esetben kin marad.

Még néhány jellemző mondást említnék meg a térlől: „A nyár a tápláló, a tél az emésztő,” sokféle változatban fordul elő. Így: „Eljön az ideje, mikor a tél kérdezni fogja, mit tettél nyár.” „A télnek nagy a gyomra.” „Nyáron minden kecske ad tejet, télen nem is minden jó tehén.” „Aki a meleg időben nem dolgozik, a hidegben éhezni fog.” „Aki nem jár gereblyével, mikor legyek és bögyök csipnek, télen szalmakötéllel fog járnai s kérdezni: Van-e széna eladó.”

Különfélék.

— **Lapunk olvasóihoz!** Bucsuunk az ó évtől, egyben bucst veszünk a Bars régi alakjától, tisztán társadalmi irányától, amelyben 27 év óta szolgálta városunk és vármegyénk közügyét. Hogy a Bars ily hosszú ideig, több mint negyedszázadig következetesen kitartott, sőt hogy megerősödve, ezental tágabb körben, szabadabban végezheti feladatát, azt nagy részben az olvasók és munkatársak támogatása tette lehetővé. Fogadják ezért az öreg Bars forró hálás köszönetét, de vegyék szívesen kérelmét is az iránt, hogy a tapasztalt rokonszenves és támogatás kísérje az új Barsot is munkájában, amely rokonszenvesnek és támogatásnak kiérdemlése fogja képezni legszébb feladatát. Kérjük továbbá a Bars érdemes olvasó közönségét, derék munkatársainkat, hogy a közjóra vezető óhajtaikat, nézeteiket velünk közölni kegyeskedjenek; most már tágabb lesz a tér, mert a politikai nézetek latba vetése nem talál

akadályra; az új Bars lapjai is nyitva állanak vármegyénk ugyasint Léva és vidéke egész közönségének számára, mert hiszen mindnyájan egy célra törekedünk: Baravármegye s ez által kicsinyben bár — egész magyar hazánk szellemi és anyagi kulturájának előbbre vitelére. Midőn ezen kérelmünknek kifejezését adunk, *lapunk hű olvasóinak, derék munkatársainknak, Barsvármegye s Léva város közönségének boldog, a tavalyinál boldogabb új esztendőt kívánunk!*

— Barsvármegye hivatalos közlönye címet is viselte eddig a Bars. Ezt a disztó jelzőt ezennel tisztelettel elhagyjuk. Annak idejében megtisztelő volt a törvényhatósági bizottság figyelme, mely a Barsot ezen címmel felruházta, de az évek hossza sora igazolta, hogy a cím — pusztá cim maradt; a Bars semmiféle támogatásban nem részesült a hivatalos vármegye részéről. Sőt az ékes jelzőnek használata anyagi áldozatba került, mert fennállása óta díjazott tudósítót kellett tartani, hogy a vármegye központjában történekről a Bars olvasói is tudomást nyerjenek. Ezentul tehát a Barsnak egyéb dekorációja nem lesz, mint az, ha továbbra is megtartja a polgártársak bizalmát és szeretetét.

— Városunk közönségének áldozatkészsége. Léva város polgársága több ízben tanusította már közügyekben való nemes áldozatkészségét. Így jött létre a csata-lévai vasut, a főgimnázium; ebből telt ki a plebánia templom újjáalakítása stb. A napokban ismét szép jelét adta a város adófizető közönsége ezen kiváló erényének. A megyei párt elnöksége utján f. hó 29-én délelőtt 11 órakor érkekezletre hívtattak összes Léva város adófizető, háztulajdonos és földbirtokos polgárai. Ezen felhívásra közel 200 lévai birtokos gyűlt össze a városháza dísztermében. Különösen a földbirtokos polgárság volt jelen teljes számban. *Holló Sándor* ismertette a tényeket a megyei székhely kérdésében, előadván, hogy a központi hivatalok elhelyezésére szolgáló várterület megvételéről van szó. Az uradalom tulajdonosa a város iránti jóindulatból 80,000 koronáért engedi át a közel tíz holdnyi belterületet a rajta levő összes épületekkel együtt, most óhajtott, hogy a város közönsége önként felajánlott áldozattal vegye meg az ingatlant, és a székhely átköltöztetése esetére ajándékozza a vármegyének, vegye meg úgy, hogy ezzel a város költségvetése ne szenvedjen. Jelenti, hogy ezen összeg nagyobb részére már az ajánlat megvan, *Schoeller Pál* lovag nagylelkűen 25,000 krt ajánlott fel ezen célra; a két legregibb lévai pénzügyi, vagyis a *Takarékpénztár* és *Hitelintézet* ugyancsak 25,000 koronát adnak; ajánlja, hogy a még fennmaradt 30,000 koronát Léva város leg több adót fizető polgárai adják össze. — Az érkekezlet egyhangú lelkesedéssel fogadta el az indítványt. — *Dr. Kmoskó Béla* egy érdemes, tapasztalt és gyakorlati gondolkozású lévai polgár, *Nyitrai Ferenc* ajánlatát ismerteti, mely szerint a polgárság egy évi adójának összegét ajánlja fel a mondott célra; ő szívesen járul hozzá a egy évi adóját, 1100 koronát rendelkezésre bocsájt, és alapon az összeg a nagyobb adófizetők áldozatkészségéből is kikerül. — *Dr. Frommer Ignác* helyesli ezen elveket, de ajánlja, hogy ne csak a nagyobb adófizetők, de a legszegényebbek is járuljanak hozzá filléreikkel, mindenkinek legyen része az alkotásban; ha nagyobb összeg gyűlik össze, jut még a várkastély átalakítására is. — A jelen volt közönség ehhez is egyértelműen hozzájárult, mire az elnök a következőkben állította össze az érkekezlet határozatát:

Léva város adófizető, birtokos- és háztulajdonos polgárai tudomásul veszik, hogy Barsvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 12-én tartott rendkívüli ülésében a közigazgatási székhelynek Aranyosmarótról-Lévára leendő áthelyezését elhatározta.

Együttal kijelenti, hogy a székhely céljaira az uradalom által Léva város közönségének felajánlott várterület annak részére megvásárolja, illetve annak vételárát fedezi oly formán, hogy a 80,000 korona vételárhoz, a még fedezetlen 30,000 koronát adó irányában önkéntes adomány folytán egybegyűjti.

Végül a polgármester utján hálás köszönetét fejezi ki az uradalom tulajdonosának, *Schoeller Pál* lovag urnak a közügy szolgálataiban, Léva város közönségének érdekében tanusított áldozat-készségeért.

— Tisztújító közgyűlés. Holnap, december hó 30-án tartatik Aranyosmaróton Barsvármegye tisztújító közgyűlése. Még a tavasszal nagy izgalmatokért restauráció aránylag nem nagy hullámokat fog felverni vármegyénk közéletében. Akkoriban a megértett honfui érzet példás és jogos megtorlása készült, azóta a minden sebet hegésző idő letörte a megtorlás élet, letörte az emberi szánakozás és gyöngöses fegyverővel. Elősegítette ezt a helyi érdekeket védelmező kisebbség, mely bitortott hatalmának megtartása céljából mindent megbecsült. De az idők tanulságai fennmaradnak! — A garami érdekeltség tudvalevőleg a tisztújító szék elhatalosítását kérte, ezt a közgyűlés többsége határozattá is emelte, de az ezzel járó pályázati ha-

táridő-hosszabbítás nem engedélyeztetett. — Ezzel a megyei párt — miután alispán jelöltje *Mailáth István* az utolsó pillanatban visszalépett — meg lett fosztva az alispáni és főjegyzői állások betöltésére gyakorolható befolyásától; elűtett legfontosabb autonóm-jogának gyakorlásától. — Így ez idő szerint a garami érdekeltség csak a lévai és szentkereszti járáskor kipróbált tisztikarának érdekében vonul fel, továbbá azért, hogy arra méltó egyénnel töltsék be a vármegyei főjegyzői és az egyik árvaszéki ülnöki állást. Főlélszese hangoztatnunk, hogy *ezuttal is a garami bizottsági tagok teljes és egyetértő felvonulása szükséges!*

— Lévalak a távolból. Nap-nap után érkeznek levelek a megyei párt elnökhöz, távollakó lévaiaktól, akik részt akarnak venni a város jogos küzdelmében, legalább lélekben ott vannak a küzdelem között, az elért sikerek fölötti örömeiket fejezik ki, sikert kívánnak a továbbiakhoz, sőt tehetségük szerint felajánlják segítségüket is. Ilyen, a szülőföld soha nem hűlő szeretetéről tanuskodó levél a következő:

Tekintetes Pártelnök Ur!
A „Bars“ legutóbbi számában „Léva város közönségéhez“ intézett felhívás folytán tiszteletteljesen adom pártelnök urnak tudomására, hogy a lévai várkastély megvételéhez szükséges összeghez részemről 100, azaz egyszáz koronát ajánlok fel. Ezt az összeget 1908. év folyamán több havi részletben fogom megküldeni. — Székesfehérvár, 1907. december hó 24. Barsi Ambrus, kir. javító int. gondnok.

Különvontat a bizottsági tagok részére. Hogy a holnapi tisztújító székre a garami bizottsági tagok teljes számmal és minden akadály nélkül felvonulhassanak, a megyei párt elnöksége különvontat rendelt, melynek menetrendje a következő: indul Damásdról Kovácsi felé: Gr. Damásdról reggel 5 ó. 49 p., Zselizről 6 ó. 07 p., Nagysallórról 6 ó. 34 p., Alsóváradról 6 ó. 51 p., Léváról 7 ó. 12 p., Nagyköszmályról 7 ó. 30 p., érkezik Kovácsiba 7 ó. 38 p., Legbiztosabb, ha minden bizottsági tag a különvontattal utazik; Kovácsi állomáson ugyanis elegendő számú fogat fog rendelkezésre állni, melyek a vonattal érkezőket Ar. Marótra szállítják. A tisztújító szék a legnagyobb valószínűség szerint már délben be lesz fejezve, azért visszafelé különvontatra nincs szükség; a bizottsági tagok a rendszer 1/4 órai vonattal indulhatnak Kovácsiból.

— Cserői József betegsége. A helybeli főgimn. veterán tanára, *Cserői József*, folyó hó 4-én ment le Budapestre, hogy cukorbetegségből származó súlyos lábsebesedését (Gangrena) gyógyítsa. Orvosi tanácskozás után a Grünwald-sanatóriumba szállították, hol folyó hó 11-én *dr. Hülli*, egyetemi tanár, a kitűnő műtő, szerencsés kézzel amputálta bokán fölül a bal lábát. A műtét narkózis nélkül ébren a helyi anaesthis (érzetelennévé) segítségével, a nélkül, hogy a beteg a legkisebb fájdalmat is érezte volna, történt meg. A tudós tanár ur, csak január hó közepén kerülhet haza és géplábon, de jó egészségben fog járni és tovább működni. Öszinte részvétellel kísértük a kiváló és tudós pedagógus betegségét, most annál őszintébb örömmel gratulálunk felgyógyulásához.

— Közfogó. *Pétery Béla*, tenkei m. kir. adótárnok — megyénk szülőtte — a Bihar megyei Tulkán eljegyezte néhai *Ormay Géza* ügyvéd özvegyének leányát, *Millye Gyula* nagyváradi kir. itéző táblai bíró unoka húgát Etelkát.

— Gyászrovat. *Rzehák Ede* uradalmi főkönyvelő: súlyos vesztésé érte: édesanyja, *Rzeháké, Leidenfrost Laura* urasszony folyó hó 21-én Léván élete 79-ik évében csendesen elhunyt. A jószágban elagott urinó haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk forrón szeretettel anyánk és jó testvér *Rzeháké Leidenfrost Laura* urasszonynak folyó évi december hó 21-én éjjeli 11 1/2 órakor élete 79-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó hó 24-én d. u. 3 órakor fognak a lévai róm. kath. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise áldozat pedig folyó hó 27-én reggel 8 órakor a lévai plebánia temp oiban fog a Mindenhatóknak bemutattni. Léva, Aachen, Brünn, Bécs 1907 december hó 22-én. Béke lengjen porai felett! *Rzehák Antal* cs. k. egyetemi tanár. *Rzehák Emil* gyári tisztviselő. *Rzehák Mária* férj Báró Haan. *Rzehák Vilma* férj. *Coument-Frins* gyermekei. *Pejsiké-Leidenfrost Bertha* testvére. *Rzehák Ede* magántisztviselő. *Rzehák Tivadar* gyártulajdonos.

— Az Iparoskör estélye. A Lévai Iparos Olvasókör 1907. évi december hó 26. napján karácsony második ünnepén jól sikerült telolvasó estélyt tartott. Ember emlékezet óta nem láttunk oly nagy közönséget együtt, mint most. A *Schmidt*-féle vendéglő minden terme zsúfolásig megtelt. A műsort a műkedvelők énekkarra nyitotta meg a *Tóth István* karnagyuk vezetése mellett három szép kuruc nótát adott elő nagy tetszés mellett. Nagy érdeklődés kísérte *Köveskuty Jenő* tanítóképző intézeti igazgató felolvasását, mely az ipar fejlődé-

séről s a polgárságnak a közéletben való érvényesüléséről szólt. Nem csak a kitűnő értekezés, de maga a valóban szívet gyönyörkötő szép előadás igazi élvezetet szerzett a közönségnek. Az értékes tanulmányt az új Bars fogja egész terjedelmében közölni. Ezután a Műkedvelő előadás. című jelenetet adták elő *Nagy Ilonka, Preszotolánszki Annuska* és *Szalay Lenke* sok természetes humorral fűszerezve. Majd több szép népdalt játszott hegedű *Macsek Mariska*. A közönség a bájos muzsikust zajosnag megtapsolta, úgy hogy ráadás nélkül nem is távoztak a pódiumról. Nagy derűtséget keltettek a két Kohn, törvényeszéki jelenet előadásával *Tarr Mihály, Malakay Béla, Kovács József* és *Dubovszki János*. Ezután *Jochtwirth Erzsike* székely asszonynak öltözve bátor és biztos fellépésével adta elő *Benedek Eleknek Fiam* lakodalmára című magán jelenetét. Majd ezután *Kucsera József* lépett a pódiumra s az ő ismeretes szép bariton hangján énekelt több szép magyar nótát. *Pompásan* játszottak ezután a *Vallomás* című páros jelenetet *Subaly József* és *Lámer Mariska*, kiknek zajos tapsal adózott a közönség. Ezután a *Farsang* című, komoly tárgyú költeményt szavalta *Meiferber Gizella*. A bájos kiasszony szép, értelmes előadása sokakat a könyekig megindított. Benne igazán ritka szép tehetséget fedeztünk fel. Végül *Elmegyek* a templom mellett, népdal egyvelet énekelte a műkedvelők vegyes kara. A tréfás tombola után táncra perdültek a párok. Fiatalok és öregek, mint a régi jó időkben. reggelig járták a táncot. De még akkor is zsufolva volt a terem, mikor már a nap kibukkant a házak felett. A szép mulatság úgy erkölcsi, mint anyagi sikerére méltán lehet büszke az iparos olvasókör.

— Képesítő vizsgálat. Folyó hó 23-án az állami tanítóképzőben pótló képesítő vizsgálat tartott dr. *Hámos Péter* kir. tanfelügyelő elnöklete alatt. Ezen alkalommal magyar nyelvű iskolákra képesítették: *Boros Mór, Heyer Béla, Klacsánszky János, Subaly József*.

— A szülőföld szeretete sohasem oly élénk, mint a család legszentebb ünnepén, karácsonykor. A meleg családi szeretet, a rég nem látott édes otthon után vágyakozók messze földről is fölkészülnek, hogy a karácsonyt otthon tölthessék. Az idén szokatlan nagy számban jöttek haza az idegenbe szakadt lévaiak. Nemcsak az ország, de a világ távoli részeiből is jöttek, szeretettel, vágyakozással. Szeretettel a kis városka iránt, melyben bölcsőjük ringott, vágyakozással a törekvő új város iránt, mely eddig őket büszkén vallotta fiainak, s melyre most már ők is büszkék lehetnek. Mennyi kitűnő erő és tehetség volt kénytelen elszakadni szülőföldjétől, hogy érvényesülhessen! Adja Isten, hogy jövőben itthon találjon tét a tenni vágyó, szorgalmas ifju nemzedék, őket pedig, a szeretett vendégeket, városunk hű fiait hozza Isten!

— Az irgalmas nővérek intézetében igen szép, kedves ünnepély folyt le folyó hó 23-án d. u. 4 órakor. Sok volna a szébbnél-szebb zenei előadást, szabatos, kitűnő szavallást, és a remekül betanított énekeket sorra szedni, csak annyit említnék, hogy a leánykák úgy a zene és ének terén, mint a szóbeli előadásban tökéletes dolgokat mutattak be. Igen kedves volt a *Rózsacsoda* c. kis színmű, mely magyar szent Erzsébet ismeretes gyönyörű legendáját jeleníti meg. Szent Erzsébet szerepét *Mácsánszky Lujza* játszotta igen ügyesen. Az ügyesen alkalmazott *pia fraus* tökéletessé tette a hatást. Igen szép volt a *daljáték*; a szöveget remekül szavalta *Frecska Margit*, nagyon szépen énekeltek a szólisták *Izsf Ilona*, és *Frecska Aranka*, mindezek fölött gyönyörűen ment a növendékek 3 szolám éneke. Egy ragyogó szép, dúsán rendezett előkép tette teljessé a szép ünnepély hatását.

— Fekete karácsony. Az idei karácsonyhoz hiányzott a szép miliő: a hó. Amint mondják: fekete karácsony volt, eső esett és sáros volt az ut. Az ünnep másodnapján tisztességes fagy volt, sőt János napkor gyönyörű hó esett, sűrűn, vastagon, már arról ábrándoztunk, hogy pompás szánut lesz, de bizony a szép remények befagytak, helyesebben mondva *elolvadtak*, és a sok hóból ismét csak sok sár lett.

— Karácsonyi pásztorjáték. *Szabó János* „Betlehemi Bakter“ című pásztorjátékát adta elő karácsony napján a Lévai Kath. Legényegyesület. Kár, hogy nem nagyobb a terme. Szerény méretei sehogyan sincsenek arányban a nagy közönséggel. Az egyesület előadásait mindig szívesen látogatják, mert azok nemesen szórakoztatók. A szereplők érvényre juttatták a „Betlehemi Bakter“ összes szépségeit. *Szepesy Mariska* Szűz Máriát, *Pigler Böke* az anyagyal nagy természetességgel utánozták, *Mihályka Mariska, Korcsmarek Gizi* és *Margit* bájos pásztorleányok voltak. Az alakításban rendkívüli sikert értek el *Bella Liszlo*, a bakter, *Kovács János* és *Palkovics Bálint* pásztorok. *Gulmann János* és *Csuvara Lajos* annyira hű utonállók voltak, hogy a gyerek-publikum menekülni akart előlük. Szépen játszottak *Baldzs Sándor, Mészáros János* és *Jakál István* is. *Lomjanszkytól* több életet várunk. Mondokájának nagy része kárba veszett. A görögültet talán

lehetne vilanyfényvel pótolni? Szivesen gratulálunk *Sellinger János*nak az ügyes rendezésért. — A sikerült előadást *Szilveszter* estéjén, este 8 órakor megismétlik.

— Jegyváltás. *Benkőczy Emil*, volt lévai tanítóképző intézeti nevelő, az egri érseki tanítóképző tanára eljegyezte *Sir Pannikát Egerben*. Kívánunk sok szerencsét és boldogságot.

— A garamszentbenedeki kath. olvasókör tagjai és az iskolai ifjuság a karácsonyi ünnepek alatt ez idén is két szindarabot adtak elő szép sikerrel, és pedig „A betlehemi bakter“ pásztorjátékot és „Sz. Erzsébet karácsonyát“ sz. István ünnepén. A szindarabokat megismétlik, és pedig új év napján est 5 órakor az első, január hó 5-én a másodikat és 6-án mindkettőt.

— A beszélő néma. Nem is egy, hanem többen voltak, kik a siketnémák kőrmöcbányai intézetének karácsonyfa ünnepélyén beszéltek. Az intézet egyik termében szelid díszű karácsonyfa állt. Alatta sok mindenféle édességek, játékszerben, a népszerű dióban és magyaróban, valamint tömérdék ruhában megnyilatkozott jótékonyág. Mellette a természet árváinak kipirult orcái és örömtől repeső szívei. *Váradai Zsigmond*, az intézet igazgatója, ünnepélyes beszédet mondott a jelenlevő közönséghez. Kiváltképen a hölgyekhez. (A ruhákat ők varrták. Hogy hívják őket?) Azután előlépett egy pöttömnyi gyerek. Siketnéma a javából s szavalni kezdett. A szép karácsonyfáról beszélt. A karácsonyfa csak neki ragyogott. Az emberek gyönyörködve néztek. Azután egy egész osztály diskurzust folytatott a karácsonyfáról. Mennyi hang ez egyszerre a némák hajlékában. Végre *Szabolcska Mihály* egy szép költeményét hallottuk felszendülni egy kis szöke siketnéma fiu ajkán. De nemcsak a szívek, hanem a zsebek is megteltek ezen az ünnepélyen. A sok siketnéma emberke azt sem tudta, hová tegye azt a rengeteg holmit, amit a jószívű emberek kegyelméből kapott. — Az ünnepély zárószava *Palkovics Emil* polgármesteré volt, ki mint az intézet felügyelő bizottságának elnöke, egy varrásnál közreműködő hölgyeknek, valamint az intézet igazgatójának — ki az egész ünnepélyt rendezte, az ajándék tárgyakat gyűjtötte, stb. — a szeretet nevében köszönetet mondott.

— Eljegyzés. *Freud József*, a Magyar élet és járadék-biztosító intézet zólyomi képviselője eljegyezte *Steiner Ignác* lévai igazgató-tanító leányát *Valériát*.

— János evangelista. December hó 27-én volt János evangelista ünnepe, ki Jézus legkedveltebb tanítványa volt s ki az üdvözítő Isten ember szeretetét és bizalmát a legnagyobb mértékben bírta. Hü lelkek rettenthetetlen bátorságával mindvégig kitartott az üdvözítő mellett. *Mária*val együtt állott a keresztt alatti s a haladók! Megváltó szeretett anyját az ő gondviselésére bízta. Az ő ünnepével van összefüggésben a népszerű „Szent János áldás“ melyre pedig vajmi kevesen gondolnak. — Eredet pedig az, hogy szent János evangelista napján az egyház bort áldott meg, melyet a hívek elteittek s belőle azon célból ittak, hogy szent János közbenjárása által minden testi és lelki bajtól megóvassanak.

— Elfelejtett főnyeremények. A Józsvorsorjegyek 1907. november 15-iki hivatalos sorsolási jegyzéke szerint: az 1020 sor. 66. sz. sorajegy nyert 20,000 koronát, az 1073. sor. 85. sz. sorajegy nyert 20,000 koronát, a 4209. sor. 27. sz. sorajegy nyert 20,000 koronát, az 5660. sor. 99. sz. sorajegy nyert 30,000 koronát és a 6152. sor. 75. számú sorajegy 20,000 koronát nyert. Ezeket a sorajegyeket már évekkal ezelőtt húzták ki, de a mai napig a szerencsés nyerők nem jelentkeztek. Az illetők egyszerűen nem tudják, hogy sorajegyüket ilyen nagy nyereménnyel húzták. — Nem tudják pedig azért, mert nem járhatnak megbízható sorsolási lapot. Ilyenként ajánlható a Pénzügyi Hírlap, amelynek sorsolási melléklapját a Pénzügyi Utmutató a nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközlönyt, a magy. kir. pénzügyminiszter pedig mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen kapnak egy sorsolási Naptárt, továbbá a Pénzügyi- és Tőzsdei-Evkönyvet, amely sok hasznos tudnivalóval kívül tartalmazza a kezdettől fogva 1907. végéig kihuzott, de kifizetés végett még be nem mutatott sorajegyek, kötvények, záloglevelek hiteles kimutatását, úgy hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorajegyje huzva, vagy nincs? A Pénzügyi Hírlap előfizetési ára 5 korona, mely összeg postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, (VII. Rákóczi ut. 44.) a hol mutatványszámok is kaphatók.

Közönség köréből.

Adományok

a szegény gyermekek részére a karácsonyi ünnepek alkalmából: Irig. növ. intézete 1 vég kelme és 1 fahérom, polg. isk. növ. gyűjtése, 70 K. 68 fill. elemi isk. gyűjtése, 24 kor. 58 fill. ovodások gyűjtése, 16 kor.

Festőtanítványok gyűjtése, 1 kor. 12 fill. Fenyvesi Károlyné 5 kor. Poillák Vilmosné 5 kor. Sztolár Irén 3 kor. Grotte Vilmos 1 vég kelme és 4 m. siffon. Budapesti kereskedők 25 m. barohet, 15 m. flanel és 2 kendő, Fülöp Emilia 4 trikó és 4 p. kesztyű, Vilcek Irén 1 ruhára való, Kovács Sári 1 p. cipő, Blumenthal Janka 4 p. harsnya és 2 kendő. Ruhát kapott 46 gyermek. Ruhát varrtak a következő hölgyek: Cauvara I. Izóf Jánosné, Hartli Rozsóné, Krizsmanek Károlyné, Kvassey Józsefné, Lakos Erzsébet, Nikiser Etelka, Tolnay Mariska 2-2 ruhát; Bechacker Janka, Bella L. öz. Biró Jánosné, Bartos Ilona, Bodánusky Adolfné, Bódy Lászlóné, Akucs Mária, Bakos Lajosné, Fromberger Gyuláné, Horváth Mária, Kónya Mária, Koskó Béláné, Kovács Józsefné, Kozma Erzsébet, Nyiznyánszky Gézáné, Schwarcz Vilmosné, Szepes Margit, Szurdy Ferencné, Vargha Károlyné 1-1 ruhát.

Hálás köszönet a szegény gyermekek nevében a kegyes jótévkönc,

Irg. nőv. intézetének igazgatósága.

Irodalom és művészet.

Kémiai praktikum. Kémikusok, gyógyszerészek, orvosok számára és magán használatra írta *Pintér Pál* keyyessendi tanár. Debrecen, 1907. 8. r. VIII. 245 lap. 75 ábrával.

A szaklapoknak a könyvre vonatkozó véleményei:

Magyar Chemiai Folyóirat. 1907. 11. füzet. „... olyan könyvről van szó, amely utmutatást ad, miként kell a kémiai műveleteket aeghez vinni, miként kell a készülékekkel bánni, hogyan kell azokat célszerűen alkalmazni, mi mindenre kell egy-egy mérésnél ügyelni, hogy megbízható és pontos eredményt kapjunk. Ezt a feladatot tűzte a szerző maga elé s valljuk be, e feladatának derekasan meg is felelt. Munkájának igen jó hasznát veheti a kezdő kémikus, de első sorban a tanárok és gyógyszerészek toglják a munka gyümölcsöt élvezni... A munkát mindenkinék ajánlom, mert érdemes rá, hogy mentül szélesebb körben elterjedjen.“

Gyógyszerészségdek Lapja. 40. szám. „A könyvnek kiváltképen az az előnye, hogy egyszerű, világos, kezdő chemikusok játzsza megértik. Gyógyszerészséggyakornokoknak, gyógyszerészhallgatóknak különösen figyelmébe ajánljuk.“

A könyv ára 6 korona. Kapható Nyitrai és Társánál Léván.

— A „Budapest“ jubileumi díszalbuma pár nap múlva a közönség kezében lesz és bisonyára óriási feltűnést fog kelteni. A „Budapest“, amely a többségben levő függetlenségi és 48-as párt hivatalos lapja, nagy és ritka jubileumot ül. — Nov. hó 15-én volt éppen harminc esztendeje annak, hogy a Budapest nemzeti és kulturális négy hivatásának utján megindult. — Méltán jubilál a Budapest, melyet a halhatatlan nagy Kossuth Lajos annak idején elvei egyetlen hű letéteményesének vallott, fia pedig, ki a nemzetnek ma vezére és büszkesége, hazatérte óta politikájában irányított. A Budapest jubileumi ünnepét olvasói előtt az által is emlékeztetés és kedvessé fogja tenni, hogy olyan ajándékot ad előfizetőinek, amely páratlanul áll a magyar sajtóban. Es a Budapest jubileumi díszalbuma lesz, mely „Harminc év“ címmel, művészi díszkötésben, 20 iver, képből és szövegben mondja el a lap harminc éves történetét. Irni fognak abba politikai társadalmi és irodalmi életünk legkiválóbb alakjai, a „Budapest“ volt és jelenlegi munkatársai úgy, hogy az szellemi tartalmával és remek illusztrációival is minden eddigi megjelent hasonló munkát messze fölül fog mulni. A könyv minden háznak díszé és bolti ára 20 korona. A jubileumi albumot ujonnan belépő előfizetők is megkapják, ha most legalább egy negyedévre 6 koronával előfizetnek. — A Budapest előfizetési ára: Egész évre 24,— korona, Fél évre 12 korona, negyedévre 6 korona, egy hóra 2 korona. Mutatványszámokat kívánatra bárkinek szivesen küld a „Budapest“ kiadóhivatala Budapeston, IV. ker., Sarkantyus-utca 3. sz.

A „Divat Szalon“-t, Magyarországon egyetlen komoly és hasznos irányú női lapját ajánljuk olvasóink figyelmébe. A mai súlyos gazdasági viszonyok között, mikor feltétlenül megköveteljük a család minden asszonyától, hogy a dolgozó férfi mellé állva, a maga házikörében szorgalmával, ügyességével megtakarítsa a nehezen szerzett félreket, teljes megnyugvással vihetjük be otthonunkba a *Divat Szalon*t, melynek minden törekvése odairányul, hogy a leghasznosabb formák között fejessze be a leánynevelést és álljon támaszul a feleségek és anyák mellett. Tanít szabni-varrni s es által hatalmas fogvyort ad a nő kezébe a divat ellen, melyet melőzni, megtagadni ugy sem lehet, hanem vele kiegyezni asszonyi kötelesség. Kedvet ébreaszt, eszközöket nyújt arra, hogy fiatal anyák a gyermekekkel foglalkozásnak: készítsék a ruháskákat, játéksereiket, később adhasák az olvasnivalóikat és rendeshossák a játékaikat. Ugyanigy foglalkosik a hástartás

vetetésének kérdéseivel, az otthon csináltásával s főképen azokkal az otthon végezhető házas munkákkal, melyeknek eredménye tekintélyes megtakarítás. Szorakoztatás céljából pedig egy, a divatlap fogalmát tekintélyesen fölülmuló szépirodalmi részt is ad, melynek válogatott költeményeit kiváló írók szolgáltatják. Szerkesztői postáját pedig, e női lapnál oly fontos, szinte életkérdés, benső összeköttetés, gondviselésesszerű vezetéssé fejtett rovatot, maga a szerkesztő: Szabóné Nogáll Janka intézi el, a kihez igazi gyermeki szeretettel járulnak hosszú évek óta bajban, gondban, tanácstalanságban szenvedő hievei, hogy azokat folyton vigasztalja, bátorítsa, felvilágosítsa, s asszonyi kötelességeiben meg erősítsa. Nemes, értékes háziabarat a Divat Szalon, melynek kiállítás is pazar pompával bizonyítja be, hogy az előkelő magyar uri hölgyek kezébe való. Előfizetési ára: egész évre 12 kor., melléklettel, szabási-vevkekkel, seneművekkel, szines nyomásu képekkel egyben. Mutatványszámokat ingyen és b rmentve küld a *Divat Szalon* kiadóhivatala, Budapest, IV., Eskü-ut 5. és megrendelhető Nyitrai és Tsa könyvkereskedésében Léván.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1907 évi december hó 22.-től 1907 évi december 29.-éig Születés.

A szülők neve	gyermek neve	A gyermek neve
Madarász Jónás Sillingi Rozália	leány	Ida Anna
Manyuch István Dubez Katalin	fiu	János
Nyemecz József Nyuli Mária	leány	Ilona
Boldis Károly Csuka Rozália	fiu	László
Kovács Imre Vnuk Borbála	fiu	Imre
Macsuha Gyula Melis Johanna	fiu	Samu
Kollárik Lajos Hótorik Paulina	leány	Mária
Kosztolányi Pál Berka Rozália	leány	Erzsébet

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Blau Salamon Schweiger Gizella	izr.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Rzohák A. Leidenfrost L.	78 éves	Szívbenulás
Gerusini István	71 „	Aggkongyengeség
Veisz B. Raáb Borbála	68 „	Paralysis progress
Havran Lukács	11 „	Hasih agymáz
Schvarcs Libor	48 „	Gümösbélgnyull.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány
 Buzsa m.-massánként 24 kor. 20 fill. 24 kor. 50 fill. — Kétszeres 21 kor. 40 fill. 21 kor. 60 fill. — Rozsa 22 kor. 20 fill. 22 kor 60 fill. — Árpa 13 kor. 20 fill. 13 kor. 80 fill. — Zab 16 kor. 20 fill. 16 kor. 60 fill. — Kukorica 13 kor. 60 fill. 14 kor. 40 fill. — Lencse 29 kor. — áll. 29 kor. 60 fill. — Bab 13 kor 30 fill. 14 kor. 20 fill. — Köles — 9 kor. 60 fill. —
 Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere, természetlár arankamentes kor. 175 —180. Vörös lóhere kis arankás kor. 165 —180. Vörös lóhere nagy arankás kor. 150 —155. Lucerna, természetlár arankamentes kor. 150—158. Lucerna, világos szemű arankás kor. 144—148. Lucerna, barnás színű kor. 132—138. B.borhere kor. 36—40 Baltacim kor. 32—34. Tavaszai búkköny 18—20. kor. Muharmag kor. 15—16.

Nyiltér.

Üzleti értesítés!
 Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy tizletemet a **Forgács-féle házból a Kern Testvérek** tizletével szemben fekvő **Friedmann-féle házba** helyeztem át.
 További szives pártfogást kér
Ghimessy Mihály.
 szabó mester.

Vérszegénységet

rendkívül gyorsan gyógyít a SCOTT féle Emulsio és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT féle Emulsio kivivott magának, különösen

v é r s z e g é n y s é g

eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen a kátrészek a sajátos SCOTT féle eljárás által iz'etes, könnyen emészthető Emulsiová dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmulhatatlan.
 Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.
 Kapható:
 a gyógyszerárakban.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Egyhe, oldó háziszser mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illó életmód egyéb következményeiben szenvednek.
 Egy eredeti doboz ára 2 korona.
 Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő bedörzsölés, elismert, régi jóhírnévű háziszser szaggatás és hűlésből származó mindenemű betegségek ellen.
 Eredeti üveg ára kor. 1.50
 Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.
 Főszékhely MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Kiadó lakás!

Négy szobás lakás konyha és mellékhelyiségekkel május hó 1-től kiadó Kossuth-utca 9 szám alatt.

Tűzifa és porosz köszén

megrendeléseket elfogad és házhoz szállit
Braun József és fia.

Eladó szőlő.

Felső-Kákában egy 700 □-al nagy-ságu drót hálózattal kerített szőlő eladó. Értekezhetni lehet Kossuth-utca 19 szám alatt.

Élő Dunai halak!

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy karácsony előtti hetekben, s az egész téli szezonon keresztül, minden héten és pedig **csütörtökön és pénteken,**

friss élő halak,

u. m.: ponty, csuka, harcsa, kecsge, fogas és stüllő stb. érkeznek a legolcsóbb árakban.

Egyben felhívom szives figyelmét **karácsonyi kiállításomra** s egyéb csemege és fűszer cikkeimre, valamint s mindennap érkező **friss felvágott,** virsli és összes **hus és sajtneműekre!**

Balatoni halak!

Teljes tisztelettel
Engel József.

Eladó borok.

A garamkissallói és viski uradalmi pincekezelőség közhírré teszi, hogy az 1907 évi termésű asztali bor 12—20 hektoliter részletekben eladó. Felvilágosítással a pincekezelőségek szolgálnak.

Igen tisztelt vendégeink és jóakaróinknak
boldog újévet kívánnak

teljes tisztelettel
Lang Bernát és neje
 valamint
Kun József és neje
 a Központi kávéház, szálloda és étterem tulajdonosai.

Szilveszter éjszaka nagy zene estély LANG központi kávéházában.

Minden vendég rendkívüli meglepetésben fog részesülni. **ZENE REGGELIG**
 Számos látogatást kér
 tisztelettel
Kun József ü. v.

Valódi Karlocai Ürmös

Literje 80 krajcár.
 kapható:
Demjén Jenőnél
 központi étterem.

Eladó!

Ladányi-utca 8 számú **HÁZ,** valamint **kákákban** szép fekvésű **SZŐLŐ** hajlékkal és pincével **eladó.** Bővebbet **Singer Izidor** fűszer és teavaj tizletében Léván.

Verebélyen a Korona nagy vendéglő szabad kézből

eladó.
 Bővebbet: Lamos István Verebély, — özvegy Duben Józsefné Léva.

Kiadó lakás.

Mártonfi-utca 12 házszám alatt igen jó forgalmu bolt helyiség, két szoba konyha, élés kamra, pince és más mellék helyiségekkel május hó 1-től kiadó. Bővebb felvilágosítást a házban özvegy **Vankay Pálnénál.**

K á v é.

	1 kg. frt. kr.
New-Cuba kávé	1.60
Jamaikai legfinomabb	2.20
Kuba legfinomabb	2.20
Ceylon legfinomabb	2.10
Ceylon finom	2.—
Portorico finom, és Cuba	1.60 2.—
Gyöngy legfinomabb	1.60 2.— 2.20
Mocca legfinomabb	2.20
Arany Jáva legfinomabb	2.20
Brazíliai legfinomabb	1.60
Brazíliai II. rendű	1.30
Cuba pörkölt	2.— 2.40
Hungária kávé	1.20
Órötl kávé	1.—

Kapható:
Kern Testvéreknel, Léván.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, oszúnál és meghűléseknel, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

G-Berzence-Léva-Léva-Csata-Parkány-Nána				Parkány-Nána-Csata-Léva-Léva-Gr-Berzence				B-Gyarmat-Parkány-Nána és vissza				Érsekujvár-Kis-Tapolcsány és vissza			
Gr-Berzence ind.	545	12 ³⁰	600	Budapest ind.	215sz.	1030sz.	720gy. 655gy.	B-Gyarmat ind.	315	8 ²⁰	227	Érsekujvár ind.	440	9 ²⁷	5 ⁰⁵
Jájna	551	12 ³⁸	608	Bécs ind.	940sz.	1055sz.	850	Dejtár	344	8 ⁴⁴	252	*Bánkeszi 3 sz. órh.	453	9 ⁴⁰	5 ¹⁷
Saskó-Váralja	*600	12 ⁴⁹	619	Parkány-Nána ind.	418	535	847	Ipoly-Vecze	*400	*9 ⁰⁰	*309	N-Surány érk.	501	9 ⁴⁸	5 ²⁵
Gr-Szt-Kereszt	607	1 ⁰⁶	641	Köhid-Gyarmath	435	552	907	Drégely-Palánk	416	9 ¹⁵	323	Nagy-Surány ind.	509	10 ⁰³	5 ²⁷
Geletnek-Szklény	624	1 ²⁶	704	Kéménd	450	607	922	Ipolyfő	435	9 ³⁸	342	Zsitva-Födemes	522	10 ¹⁷	5 ³⁹
Szénásfalu-Vichnye	630	1 ³⁴	715	Bény	502	619	934	Visk	417	9 ⁴⁰	350	Kis-Mánya	531	10 ²⁷	5 ⁴⁷
Zsarnóca	649	2 ⁰⁵	747	Csata érk.	515	631	946	Szakállós	512	10 ⁰¹	412	Mánya	538	10 ³⁸	5 ⁵⁴
Zsarnóca-Füreszm.	*654	*2 ¹⁰	*7 ²²	Csata ind.	538	639	1001	Bél	*542	10 ³⁰	445	Jzt. Mihályúr	547	10 ⁴⁸	6 ⁰²
Garamrét	700	2 ¹⁷	759	Oroszka	546	647	1009	Ipoly-Pásztó	517	10 ⁴⁸	502	Vajk	557	10 ⁵⁹	6 ¹¹
Rudnó	710	2 ²³	820	Garam-Damásd	556	657	1019	Zalaba	517	11 ⁰⁰	519	Verebély	628	11 ²⁶	6 ³³
Ujbánya	716	2 ⁴⁰	843	Zseliz	608	709	1032	Csata érk.	627	11 ¹⁸	532	Zsitva-Ujfalu	635	11 ³⁹	6 ⁴⁴
Bars-Berzence 6. órh.	724	2 ⁵²	853	Nagy-Salló	636	736	1100	Parkány-Nána ind.	656	11 ¹⁸	557	*Betekints	644	11 ⁴⁹	6 ⁵²
Gr-Szt-Benedek	745	3 ¹³	*9 ¹⁶	Alsó Várad	653	753	1117	1050	1050	Taszár	654	11 ⁵⁹	7 ⁰⁰		
Kovácsi	755	3 ²⁴	927	Nagy-Szece	*658	*758	*1122	1107	1107	Aranyos-Maróth	709	12 ²²	7 ¹³		
Nagy-Koszmály	804	3 ³⁷	943	Léva érk.	710	810	1134	1107	1107	Kis-Tapolcsány	720	12 ³⁴	7 ²³		
Léva érk.	819	3 ⁵⁴	1000	Léva ind.	725	820	1210	1107	1107	Aranyos-Maróth	720	12 ³⁴	7 ²³		
Léva ind.	930	4 ⁰⁸	1055	Nagy-Koszmály	749	838	1231	1107	1107	Taszár	720	12 ³⁴	7 ²³		
Nagy-Szece	*940	*4 ¹⁹	*5 ¹⁷	Kovácsi	759	846	1241	1107	1107	*Betekints órh.	720	12 ³⁴	7 ²³		
Alsó-Várad	948	4 ²⁵	1033	Gr-Szt-Benedek	819	904	1252	1107	1107	Zsitva-Ujfalu	720	12 ³⁴	7 ²³		
Nagy-Salló	1010	4 ⁴⁷	1105	Bars-Berzence 6. órh.	*831	*914	*1263	1107	1107	Verebély	720	12 ³⁴	7 ²³		
Zeliz	1033	5 ⁰⁸	1125	Ujbánya	854	925	1274	1107	1107	Vajk	720	12 ³⁴	7 ²³		
Garam-Damásd	1045	5 ²⁰	1146	Rudnó	905	930	1285	1107	1107	*Szt. Mihályúr	720	12 ³⁴	7 ²³		
Oroszka	1055	5 ³⁰	1156	Garamrét	917	941	1296	1107	1107	Mánya	720	12 ³⁴	7 ²³		
Csata érk.	1102	5 ³⁷	1203	Zsarnóca-Füreszm.	926	947*	1307	1107	1107	Kis-Mánya	720	12 ³⁴	7 ²³		
Csata ind.	1118	5 ⁵⁷	1219	Zsarnóca	954	1000	1318	1107	1107	Zsitva-Födemes	720	12 ³⁴	7 ²³		
Bény	1131	6 ¹⁴	1235	Szénásfalu-Vihnye	1012	1013	1329	1107	1107	Nagy-Surány érk.	720	12 ³⁴	7 ²³		
Kéménd	1142	6 ²⁹	1246	Geletnek-Szklény	1033	1019	1340	1107	1107	*Bánkeszi órh.	720	12 ³⁴	7 ²³		
Köhid-Gyarmath	1155	6 ⁴⁶	1259	Parkány-Nána érk.	1108	1087	1351	1107	1107	Érsekujvár érk.	720	12 ³⁴	7 ²³		
Parkány-Nána érk.	1212	7 ⁰⁵	1274	Budapest felé ind.	1118	1044*	1362	1107	1107						
Budapest felé ind.	1237gy.	825gy.	827gy. 339sz.	" " " érk.	1129	1053	1373	1107	1107						
" " " ind.	344sz.	945gy.	945gy. 555sz.	Bécs felé ind.	1137	1100	1384	1107	1107						
" " " érk.	140gy.	945gy.	945gy. 555sz.	" " " érk.	1137	1100	1384	1107	1107						
Bécs felé ind.	259gy.	1209sz.	838gy. 1140sz.	" " " ind.	1137	1100	1384	1107	1107						
" " " érk.	700gy.	632sz.	1206gy. 545sz.	" " " érk.	1137	1100	1384	1107	1107						

A fekete vonallal aláhúzott számok az esti 6 óráig reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják. gy = gyorsvonat; sz = személyvonat. *jelzettek feltételes megállás.

Knapp Dávid

mezőgazdasági és varrógép raktára LÉVÁN.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettsége nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgállok.

HAZAI gyártmányú gépek

u. m. HOFHERR és SCHRANTZ féle gőzcséplő készletek, GANZ féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis Poloskák ellen üvegben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogeriában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

Kapható Léván: Klein Benő, Silbinger Zsigmond, Wilhelm Gizella, Blum R., Kertész Lajos, Knapp Ignác.

Varrógépek és Műhímezés

valódi első magyar szab. Adria-, Dürkopp- és Gasse-féle új Singer gépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval

Árak részletfizetésre:	korona
E.m. monopol-, Dürkopp és Gasser új Singer varrógép	56-tól 76-ig
Új Singer medium iparosgép állvánnyal	72-től 80-ig
Titania új nagy Singer 4-es iparos varrógép	78-tól 88-ig
Nagy Howe iparos varrógép	76-tól 80-ig
Vaódi szabadalm. Adria családi varrógép	86-tól 96-ig
láb és kézi najtásra	96-tól 100-ig
Körhajós családi (Ringschiff) gép	100-tól 120-ig
iparos (Ringschiff) gép	130-tól 150-ig
Valódi Dürkopp — központorsó — gép családi	120 korona
iparos	150 korona
Új Singer családi varrógép kézihajtásra	44 korona

Műhímezési készülék ára 4 korona.
Főraktár:
KERN TESTVÉREKNÉL, Léván.
Legjobb géptük, részek és hajók olcsón.

Magy. kir. dohány, szivar, lópor és kártya-árulás. Első gazdasági és varrógép-, koszoru-, fa- és érozkoporsó raktára.

A GÖDÖLLŐI Borászati Egyesület mint részv. társaság palack-borainak elarusító raktára

Folyékony arany és ezüst festékek

AZ ARANY KASZÁHOZ.

Kern Testvérek Léván.

Ajánlják dusan berendezett vas-, fűszer-, csemege-lyszit, festék-, kefekötő áruk- gazdasági- és kerti-magvak, vadászati eszközök, hangszerek, igen finom hurok, varró gépek öt évi jótállás mellett, gazdasági gépek és géprészek. Szerszám: asztalos, bádógos, gépész, lakatos, kovácsműhely, kerékgyártó, ács, esztergályos, cipész, házi és gazdaság részére, tengelyek, ekerészek, valódi Fischer-féle reszelők és rásapolók, löször-, afrikai Afripuo és tengeri fű, épület- és butor vasalások, finom kávé, csukor, tea, rum, likörök, cognac, fehér és vörös bor, valódi Meisner-féle és öntött vas-kályhákkel felszerelt raktárak.

Vidéki megrendelések legnagyobb figyelemmel és gyorsan teljesíttetnek, új képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Névjegyek, meghívók és eljegyzési kártyák

legdiszesebb kivitelben készíttetnek

Nyitrai és Társa
könyvnyomdájában Léván.